

Konferencija *Pristup informacijama u Republici Hrvatskoj: novi izazovi, nova rješenja*

UDK 342.732(497.5)(047)

CROATIAN AND COMPARATIVE PUBLIC ADMINISTRATION

Dana 24. rujna 2014. u dvorani Ivana Mažuranića u Hrvatskom saboru, povodom obilježavanja Međunarodnog dana prava na pristup informacijama, koji se obilježava 28. rujna, održana je konferencija *Pristup informacijama u Republici Hrvatskoj: novi izazovi, nova rješenja*. Konferenciju je organizirala povjerenica za informiranje uz potporu Veleposlanstva Ujedinjenog Kraljevstva u Zagrebu, a moderirala ju je Sandra Pernar iz Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Peđa Grbin, predsjednik saborskog Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, istaknuo je značenje instituta pristupa informacijama za razvoj modernih demokratskih društava te izrazio potporu Uredu povjerenice za informiranje u smislu dobivanja dodatnih proračunskih sredstava da bi Ured mogao nesmetano funkcionirati. Uza sve pozitivne strane Zakona o pravu na pristup informacijama (ZPPI), naveo je i primjer zlouporabe tog Zakona te istaknuo potrebu izmjene zakonodavnog okvira radi sprječavanja zakonskih zlouporaba.

David Slinn, veleposlanik Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u Republici Hrvatskoj, naglasio je vitalan posao i ulogu povjerenice za informiranje te je istaknuo da će i dalje pružati nužnu potporu toj mladoj instituciji značajnoj za razvoj otvorenosti i transparentnosti u Hrvatskoj.

Arsen Bauk, ministar uprave, prisjetio se samog procesa donošenja ZPPI-ja i uvođenja institucije povjerenika za informiranje. Također je spomenuo da je naš Zakon jedan od najboljih u svjetskim okvirima. I on je naglasio da je potrebno povećati proračunska sredstava povjerenice za informiranje kako bi se Zakon mogao i provoditi.

Doc. dr. sc. Anamarija Musa, povjerenica za informiranje Republike Hrvatske, predstavila je rad Ureda povjerenice za informiranje, provedene projekte i buduće aktivnosti. Istaknula je veliku potporu koju je Veleposlanstvo Ujedinjenog Kraljevstva pružilo provedbi spomenutih projekata. Povjerenica je spomenula da se broj predmeta u odnosu prema protekloj godini povećao 110% te je izrazila potrebu zapošljavanja novih ljudi kako bi se ZPPI mogao u potpunosti provoditi, s posebnim naglaskom na inspekcijsku službu koja još uopće nije ustrojena. Predstavila je i prvi službeni popis tijela javne vlasti i promotivne spotove o temi prava na pristup informacijama.

Dragan Zelić, izvršni direktor udruge GONG, pohvalio je dosadašnji rad povjerenice za informiranje s obzirom na uvjete u kojima radi te je poslao poruku Vladi da se zapita kako je moguće da Veleposlanstvo Ujedinjenog Kraljevstva financira ključne projekte povjerenice za informiranje. Naglasio je da povećanje proračuna Ureda povjerenice za informiranje ne predstavlja trošak, nego ulaganje, s obzirom na mogućnosti te institucije u borbi protiv korupcije i za povećanje transparentnosti trošenja javnih sredstava.

U drugom dijelu konferencije naglasak je bio na poslovnoj tajni kao razlogu uskraćivanja pristupa informacijama. Dr. sc. Alen Rajko sa Upravnog suda u Rijeci detaljno je analizirao domaći zakonodavni okvir koji obuhvaća poslovnu tajnu, s posebnim osvrtom na međusobni odnos poslovne tajne i prava na pristup informacijama.

Dubravka Bevandić iz Ureda povjerenice za informiranje ukratko je predstavila studiju SIGMA-e o poslovnoj tajni, u kojoj su komparirana zakonodavna rješenja iz nekoliko zemalja.

Urban Brulc iz Ureda povjerenice za informiranje Republike Slovenije predstavio je najzanimljivije primjere iz slovenske prakse te je naglasio da treba biti vrlo oprezan u rješavanju slučajeva koji se odnose na poslovnu tajnu zbog možebitnih povreda nečijih gospodarskih interesa.

Alan Marinković iz Sektora za suzbijanje korupcije Ministarstva pravosuđa predstavio je rezultate antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu te je izrazio nadu u dodatno povećanje transparentnosti rada spomenutih društava.

Natalija Mirković iz udruge GONG predstavila je deveto istraživanje provedbe ZPPI-ja, čija je nakana bila provjeriti dolazi li do zlouporabe instituta poslovne, bankarske i porezne tajne u javnim tijelima. Naglasak je bio na zahtjevima koje je GONG uputio bolnicama koji su se odosili na informacije o vrijednosti kliničkih ispitivanja za potrebe privatnih farmaceutskih kompanija u 2013. godini.

Tomislav Vračić iz Ministarstva uprave istaknuo je značenje »otvorenih podataka« za transparentnost, smanjenje javnih troškova i ekonomski napredak te je najavio da bi do kraja godine trebao biti dovršen portal *data.gov.hr*

Treći dio konferencije tematizirao je pristup informacijama o okolišu. Kevin Dunion, prvi škotski povjerenik za informiranje, izlagao je o praktičnoj perspektivi primjene Aarhuške konvencije. Upozorio je na potrebu usklađivanja zakona koji uređuju pravo na pristup informacijama i zakona koji se bave zaštitom okoliša i prirode. Predstavio je i neke primjere iz prakse dok je obavljao dužnost škotskog povjerenika.

Mirela Holy, zastupnica u Hrvatskom saboru, prisjetila se trenutaka kada je bila ministrica zaštite okoliša te je prikazala dugotrajne procese rješavanja zahtjeva za pristup informacijama koji su se odnosili na studije utjecaja na okoliš. Također je napomenula da bi trebalo pojednostaviti procedure pristupa informacijama, što bi olakšalo borbu protiv korupcije.

Dragan Čupić iz Ministarstva okoliša i prirode predstavio je Treće nacionalno izvješće o provedbi Aarhuške konvencije, nakon čega su Željka Lejljak Gracin iz Zelene akcije i Dušica Radojčić iz Zelene Istre predstavile alternativno izvješće o provedbi Aarhuške konvencije. Izložile su neke od akcija usmjerenih prema tijelima javne vlasti, koje se odnose na poboljšanje pristupa informacijama o okolišu odnosno pristupa informacijama općenito.

*Hrvoje Vindakijević**

* Hrvoje Vindakijević, savjetnik u Uredu povjerenice za informiranje Republike Hrvatske (civil servant-adviser in the Information Access Commissioner Office, hrvoje.vindakijevic@pristupinfo.hr)